

Advies

van de VREG van 25/02/2021

met betrekking tot het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 12 februari 2021

Inhoud

Inleiding	3
Bespreking	3
1 Belang herstel draagvlak digitale meter	3
2 Wijziging uitrolplanning digitale meter	5
2.1 Vooropgestelde wijziging	5
2.2 Naleving van het Europees kader	5
2.3 Aandacht voor kostenefficiëntie	6
2.4 Andere bemerkingen	8
3 Nieuwe retroactieve investeringspremie en wijzigingen aan bestaande premies	10
3.1 Nieuwe retroactieve investeringspremie	10
3.1.1 Belang eenvoudige aanvraagprocedure	10
3.1.2 Geen recht op weigering digitale meter	10
3.1.3 Extra taken voor de elektriciteitsdistributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij	10
3.2 Premie voor stationaire installatie voor elektrochemische opslag van elektriciteit	11
4 Impact van het Ontwerpbesluit op de distributienettarieven	13

Inleiding

Op 12 februari 2021 ontving de VREG van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, Zuhail Demir, de vraag om binnen een termijn van tien dagen een advies te verlenen met betrekking tot het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 12 februari 2021 (hierna “Ontwerpbesluit”).

Voorliggend Ontwerpbesluit regelt:

- een aanpassing van de uitrolplanning van de digitale meter en de modaliteiten van de plaatsing van een digitale meter bij prosumenten (art. 1);
- de invoering van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars (art. 11-12);
- de aanpassing van een aantal andere premies en de schrapping van alle verwijzingen naar de door het Grondwettelijk Hof vernietigde artikelen (overige artikels).

Bespreking

1 Belang herstel draagvlak digitale meter

De aanleiding voor voorliggend Ontwerpbesluit is de vernietiging door het Grondwettelijk Hof op 14 januari 2021 van de met het Decreet Digitale Meters¹ ingevoerde overgangsregeling van de “virtuele terugdraaiende teller”. Volgens deze overgangsregeling hadden gezinnen en kleine bedrijven met zonnepanelen gekeurd vóór einde 2020, gedurende 15 jaar recht op de toepassing van de (virtueel) terugdraaiende teller, ook na de plaatsing van een digitale meter.

Het arrest betekent dat zonnepaneeleigenaars met een digitale meter voortaan voor de verschillende componenten van hun elektriciteitsfactuur (energiekost, nettarieven, kWh-gebaseerde heffingen en btw) aangerekend zullen worden op basis van de elektriciteit die ze werkelijk afnemen van het net, in plaats van op hun gecompenseerde afname (d.i. werkelijke afname verminderd met de door hen op het net geïnjecteerde elektriciteit). Deze wijziging komt veelal nadeliger uit voor deze prosumenten.

De beslissing van het Grondwettelijk Hof heeft geen onmiddellijke impact voor de prosumenten die nog over een analoge teller beschikken. De klassieke, analoge meter draait mechanisch terug. De verschillende factuurcomponenten kunnen dan ook niet anders dan aangerekend blijven op basis van de gecompenseerde afname. Het is echter de bedoeling dat ook bij deze prosumenten een digitale meter wordt geplaatst, en dat ook zij vanaf dan afgerekend worden op deze voor hen doorgaans minder voordelige wijze.

¹ Het Vlaams decreet van 26 april 2019 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de uitrol van digitale meters en tot wijziging van artikel 7.1.1, 7.1.2 en 7.1.5 van hetzelfde decreet (hierna: Decreet digitale meters) werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 5 juni 2019.

Op basis van de reacties in pers en sociale media is het duidelijk dat de gevolgen van het arrest van het Grondwettelijk Hof het draagvlak voor de digitale meter ernstig hebben aangetast, met name bij de prosumenten.

De VREG is een uitgesproken voorstander van de invoering van digitale meters in Vlaanderen.² De digitale meter biedt heel wat voordelen en zal van cruciaal belang zijn voor de energieomslag, die inzet op hernieuwbare energieproductie en wordt gekenmerkt door een gedecentraliseerd flexibel elektrisch systeem. Een intelligent meetsysteem nodigt de gebruikers ervan uit om energie-efficiëntiemaatregelen te nemen en stelt de distributienetbeheerders in staat om hun distributienetten beter te beheren. Energieleveranciers zullen bovendien nieuwe diensten kunnen aanbieden aan hun klanten.

Het is dan ook belangrijk dat het draagvlak voor de digitale meter terug wordt hersteld. De VREG wenst hier ook aan bij te dragen. Na de bekendmaking van het arrest hebben we daarom onder meer al volgende acties ondernomen:

- Wij publiceerden een antwoord op een aantal [Veelgestelde vragen](#) op onze website;
- Wij brachten de tariefmethodologie in lijn met de uitspraak;
- Wij namen initiatief om de praktische gevolgen van de uitspraak van het Grondwettelijk Hof in kaart te brengen, in overleg met diverse marktpartijen;
- In de V-test[®] geven we een overzicht van alle terugleveringscontracten die momenteel worden aangeboden;
- Sinds deze week is in de V-test ook een nieuwe berekeningstool beschikbaar gesteld voor de eigenaars van zonnepanelen met een digitale meter waarmee zij kunnen berekenen hoeveel zij per jaar betalen, als ze elektriciteit kopen én verkopen.

Hieronder lichten we onze opmerkingen toe bij het Ontwerpbesluit, met name bij de gewijzigde uitrolplanning (hoofdstuk 2) en de vooropgestelde nieuwe en gewijzigde premiereregelingen (hoofdstuk 3). In een laatste hoofdstuk (hoofdstuk 4) proberen we de tarifaire weerslag van het Ontwerpbesluit te schetsen.

² Dit hebben wij ook steeds geuit in onze adviezen: o.a. advies van de VREG van 8 april 2015 (ADV-2015-03) met betrekking tot een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het plaatsen van slimme meters. Advies van de VREG van 6 april 2017 (ADV-2017-02) met betrekking tot de conceptnota digitale meters. Advies van de VREG van 29 augustus 2017 (ADV-2017-05) met betrekking tot het Ontwerpdecreet digitale meters. Advies van de VREG van 31 augustus 2018 (ADV-2018-03) over het Ontwerpbesluit digitale meters. Advies van de VREG van 25 maart 2019 (ADV-2019-01). Advies van de VREG van 16 april 2020 (ADV-2020-02) met betrekking tot de actualisatie van de kosten-batenanalyse digitale meters.

2 Wijziging uitrolplanning digitale meter

2.1 Vooropgestelde wijziging

Het Ontwerpbesluit voorziet in een wijziging van de uitrolplanning voor digitale meters, met name bij de bestaande prosumenten zonder een digitale meter.

Momenteel zijn de bestaande prosumenten een prioritaire doelgroep bij de uitrol van digitale meters.³ Volgens de huidige uitrolplanning moeten de meters bij bestaande prosumenten uiterlijk tegen 31 december 2022 vervangen worden door een digitale meter.⁴ In artikel 1 van het Ontwerpbesluit wordt de deadline van 31 december 2022 geschrapt.

Bij de beoordeling van deze wijziging aan de uitrolplanning zijn voor de VREG volgende aspecten van belang:

- De gewijzigde uitrolplanning moet blijven voldoen aan de Europese vereisten;
- De netbeheerders moeten in staat zijn om de gewijzigde uitrol op een kostenefficiënte manier te organiseren.

2.2 Naleving van het Europees kader

De Vierde Elektriciteitsrichtlijn⁵ voorziet in de invoering van zgn. “slimme-metersystemen”, als middel om de actieve deelname van afnemers aan de elektriciteitsmarkt in het algemeen te ondersteunen.⁶ Deze richtlijn is in werking sinds 4 juli 2019 en moest (voor het merendeel van zijn bepalingen) tegen 31 december 2020 worden omgezet.⁷

De Bijlage II van Richtlijn 2019/944 schetst daarbij de contouren van het tijdschema dat de lidstaten moesten opstellen voor wat de uitrol van de digitale meters betreft: *“Onder voorbehoud van deze (kostenbaten)evaluatie stellen de lidstaten ... een tijdschema van maximaal tien jaar op voor de invoering van slimme-metersystemen. Indien de ingebruikname van slimme-metersystemen positief wordt beoordeeld, wordt minstens 80 % van de eindafnemers voorzien van slimme meters binnen zeven jaar vanaf de datum van de positieve beoordeling of uiterlijk in 2024 voor die lidstaten die met de systematische invoering van slimme-metersystemen zijn gestart vóór 4 juli 2019.”*

Met deze dringende Europese verplichting mee in het achterhoofd werd door de Vlaamse Regering op 17 juli 2020 formeel beslist⁸, dat uiterlijk tegen het einde van het jaar 2024 minstens 80% van de digitale meters uitgerold zijn. Ten laatste op 1 juli 2029 moet de uitrol van 100% van de digitale meters zijn gerealiseerd.⁹

³ Artikel 4.1.22/2, 5° van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

⁴ Artikel 3.1.52, vierde lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010.

⁵ Richtlijn 2019/944, 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU.

⁶ Zie art. 19 e.v. Vierde Elektriciteitsrichtlijn.

⁷ Art. 71 en 73 Richtlijn 2019/944.

⁸ Besluit van de Vlaamse Regering van 17 juli 2020 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de maximale uitrol van digitale meters.

⁹ Dit past ook in het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024, <https://www.vlaanderen.be/publicaties/regeerakkoord-van-de-vlaamse-regering-2019-2024>, p. 211: *“Elektriciteitsproductie wordt onvoorspelbaarder en prijzen zullen nog sterker variëren doorheen de dag. Om alle burgers en ondernemingen de kans te geven in te spelen op lage en hoge*

Deze uitrolplanning werd opgenomen in artikel 3.1.53, eerste lid (80% tegen 31 december 2024) en artikel 3.1.52, §1, eerste lid, (100% tegen 1 juli 2029) van het Energiebesluit.

De in het Ontwerpbesluit opgenomen wijziging van de uitrolplanning bij de bestaande prosumënten wijzigt niets aan bovenstaande deadlines. De schrapping van de deadline van 31 december 2022 voor de plaatsing van de digitale meter bij bestaande prosumënten heeft louter tot gevolg dat de bestaande prosumënten onder de “reguliere” uitrolplanning vallen (dus 80% tegen 31 december 2024 en 100% tegen 1 juli 2029).

De vooropgestelde wijziging van de uitrolplanning respecteert dus de Europese vereisten inzake de uitrol van digitale meters.

2.3 Aandacht voor kostenefficiëntie

In de nota aan de Vlaamse Regering wordt de schrapping van deze deadline van 31 december 2022 voor de plaatsing van digitale meters bij bestaande prosumënten als volgt gemotiveerd:

“Momenteel is bepaald dat de digitale meters bij prosumënten moeten zijn uitgerold tegen uiterlijk 31 december 2022. Een consequentie van het arrest nr. 5/2021 van 14 januari 2021 is dat er geen noodzaak meer bestaat om de distributienetbeheerders in het kader van zijn planmatige uitrol te verplichten om prosumënten te onderwerpen aan een afwijkende timing die in zijn geheel genomen minder efficiënt is dan een methodische planmatige geografische uitrol. Om die redenen wordt voorgesteld om artikel 3.1.52, §1, vierde lid van het Energiebesluit van 19 november 2010 aan te passen. Het voordeel hiervan is dat de digitale meter door de distributienetbeheerders efficiënter algemeen uitgerold kan worden in de periode 2021-2024 bij alle netgebruikers: straat per straat, wijk per wijk en gemeente per gemeente, in plaats van her en der, zoals thans het geval is. Dit heeft dan als voordeel dat de gemiddelde plaatsingskost per meter verlaagt (minder verplaatsingskosten,...), wat een gunstig effect heeft op de nettarieven. Op die manier kunnen binnen eenzelfde tijdsbestek ook meer digitale meters worden geplaatst, wat de netbeheerder helpt om makkelijker het Europeesrechtelijk vereiste percentage van een uitrol van 80% tegen 2024 te behalen.”

Het is inderdaad belangrijk dat de netbeheerders voldoende ruimte gelaten wordt om de Europees opgelegde uitrolplanning zo efficiënt als mogelijk te organiseren.

De schrapping van de “sub”-doelstelling van 31 december 2022 geeft de netbeheerder de kans om de uitrol van digitale meters kostenefficiënter te organiseren, met name zoals hierboven staat: “straat per straat, wijk per wijk en gemeente per gemeente, in plaats van her en der, zoals thans het geval is”.¹⁰

prijssperiodes, mikken we op maximale uitrol en gebruik van de digitale meters tijdens de komende legislatuur. Dit geeft de kans aan leveranciers om nieuwe contractformules te ontwikkelen en aan marktpartijen om vlot flexibiliteit te kunnen aanbieden. Heel wat technologieën zijn rijp voor grootschalige uitrol en kunnen dan ook gevaloriseerd worden na de plaatsing van een digitale meter.’

¹⁰ Het is echter niet zo dat bestaande prosumënten hierdoor per definitie pas een digitale meter zullen krijgen conform hun “plaats” in de reguliere uitrolplanning. Netbeheerders zullen nog “her en der” een digitale meter moeten plaatsen. Zo zal de netbeheerder bijvoorbeeld bij prosumënten die al 15 jaar van het regime van de compensatie genieten, na het aflopen van deze termijn onmiddellijk een digitale meter moeten plaatsen.

Het is niet ondenkbaar dat de plaatsing van digitale meters bij prosumënten, als gevolg van het verlies van de “virtuele terugdraaiende teller” door de uitspraak van het Grondwettelijk Hof, moeizamer zal verlopen dan voorheen. Het valt niet uit te sluiten dat een aantal prosumënten alle mogelijke middelen zullen gebruiken om ervoor te zorgen dat er geen digitale meter kan worden geplaatst.

Het schrappen van de datum van 31 december 2022 mag evenwel niet de aanleiding zijn voor de netbeheerders om de plaatsing van digitale meters bij bestaande prosumënten uit te stellen tot de laatste jaren van de uitrolplanning.

Het zou onrechtvaardig en arbitrair kunnen overkomen voor de bestaande prosumënten met een digitale meter dat zij, in tegenstelling tot deze groep, niet de mogelijkheid hebben om maximaal te kunnen genieten van de analoge, terugdraaiende teller

De bestaande prosumënten zijn en blijven conform het Energiedecreet een doelgroep waarbij digitale meters bij voorrang worden uitgerold.¹¹

Het snel en kostenefficiënt plaatsen van een digitale meter bij prosumënten is vanuit netoogpunt belangrijker dan het snel en kostenefficiënt uitrollen van een digitale meter bij andere afnemers. De afname en injectie van deze prosumënten heeft een belangrijke impact op het net. Het is ook een categorie van afnemers die waarschijnlijk sneller zal investeren in elektrische voertuigen, waarvan het opladen eveneens een belangrijk effect op het net heeft. Het is belangrijk dat ook de prosumënten zo snel als mogelijk via de digitale meter en het capaciteitstarief aangezet worden tot een efficiënt netgebruik.

De plaatsing van een digitale meter bij deze doelgroep zal ook belangrijk zijn om de doelstelling van 80% eind 2024 te behalen.

De Vlaamse Regering heeft een belangrijke incentive voorzien in het Ontwerpbesluit om de bestaande prosumënten aan te zetten om nog voor eind 2025 een digitale meter te laten plaatsen.

Het Ontwerpbesluit voorziet immers in de invoering van een retroactieve investeringspremie voor bestaande prosumënten met een digitale meter. Wie vanaf 1 januari 2025 de plaatsing van een digitale meter weigert, verliest het recht op deze premie.

Het lijkt de VREG aangewezen dat de netbeheerders bij alle bestaande prosumënten (ook degenen die niet aan bod zouden komen volgens de reguliere uitrolplanning) vóór midden 2025 een aanbod doen tot plaatsing van de digitale meter, zodat deze plaatsing tijdig kan worden ingepland en worden uitgevoerd ruim voor eind 2025. Zo wordt verzekerd dat alle prosumënten die een beroep wensen te doen op de retroactieve investeringspremie deze ook effectief kunnen bekomen.

¹¹ Artikel 4.1.22 van het Energiedecreet stelt: “§1. De netbeheerder plaatst een digitale meter bij netgebruikers met een laagspanningsaansluiting < 56 kVA en in de volgende gevallen met voorrang: ...5° bij bestaande prosumënten;”

De plaatsing van digitale meters in het kader van de reguliere uitrolplanning dient ook effectief gerealiseerd te worden door de netbeheerders bij de bestaande prosumenten, natuurlijk met respect voor de daarvoor voorziene procedure in de energieregelgeving.

De VREG wijst erop dat de Vlaamse energieregelgeving geen recht tot weigering van de digitale meter bevat. Er is een gepercipieerd recht op weigering omdat de meters zich op de eigendom van de netgebruiker bevinden. De meters blijven echter eigendom van de netbeheerder. Het Energiedecreet legt ook het beheer van de meters bij hem. Het TRDE¹² stelt dan ook dat de netbeheerder te allen tijde met respect voor de wet toegang moet krijgen tot de delen van de aansluiting die hij moet beheren, inclusief de meetinstallatie. Het is belangrijk om dit te blijven benadrukken.

In dit kader willen we erop wijzen dat de distributienetbeheerder twee manieren heeft om de plaatsing alsnog te realiseren, met name:

- De schorsing van de uitbetaling van de minimumsteun voor groenestroomcertificaten (art. 6.1.6, §1 Energiebesluit). Merk op dat dit enkel een mogelijkheid is bij die prosumenten die nog recht hebben op deze uitbetaling;
- Het afsluiten van de toevoer van elektriciteit (of aardgas). Met betrekking tot deze mogelijkheid dient opgemerkt te worden dat het Grondwettelijk Hof ook de uitzondering op de verplichting voor een voorafgaandelijk advies van de LAC schrapt, waardoor dergelijk (bindend) advies in deze gevallen opnieuw vereist is.

We merken dus op dat Fluvius relatief weinig handvatten overhoudt om de plaatsing van de digitale meter te realiseren. Het risico bestaat dat de nieuw gecreëerde incentives niet zullen volstaan om de weerstand tegen de plaatsing van de digitale meter weg te nemen. Er moet nagedacht worden over een doordachte communicatie en mogelijks extra maatregelen om het draagvlak voor de digitale meter te herstellen.

2.4 Andere bemerkingen

Het artikel 1 van het Ontwerpbesluit schrapt volgende zin in het vierde lid van artikel 3.1.52, §1 van het Energiebesluit: *“De distributienetbeheerder zorgt ervoor dat bij elke prosumant een digitale meter geplaatst is op het moment dat het recht op het jaarlijks in mindering brengen van de geproduceerde elektriciteit die geïnjecteerd wordt op het distributienet van de afname, zoals vermeld in artikel 15.3.5/12 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, verstrijkt.”* Er wordt voorgesteld om deze zin te vervangen door de zin: *“De distributienetbeheerder zorgt er daarbij in elk geval voor dat bij elke prosumant sowieso een digitale meter geplaatst is ten laatste vijftien jaar na de datum van de indienstname van de installatie.”*

Een andere zin in datzelfde lid dient evenwel ook geschrapt te worden: *“Bij de plaatsing bij bestaande prosumenten wordt het verschil in meterstand ten opzichte van de laatste afrekeningsfactuur ten gevolge van de compensatie verbonden aan de terugdraaiende teller meegenomen naar de eerstvolgende afrekeningsfactuur.”* Deze bepaling heeft tot doel te verzekeren dat het verschil in meterstand gecompenseerd wordt op het moment van de

¹² Art.2.2.70 TRDE.

eerstvolgende afrekeningsfactuur. Dit is evenwel in strijd met de uitspraak van het Grondwettelijk Hof van 14 januari 2021 en de tariefmethodologie van de VREG.¹³ Deze bepaling moet dan ook geschrapt worden.

In het vijfde lid van hetzelfde artikel 3.1.52, §1, van het Energiebesluit is een gelijkaardige compensatieregeling voorzien voor nieuwe prosumenten en wordt verwezen naar de bovenstaande regeling.¹⁴ Ook dit lid moet aangepast worden.

Hetzelfde geldt voor artikel 7.13.1, derde lid van het Energiebesluit.¹⁵

¹³ Omwille van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 14 januari 2021, werd de tariefmethodologie voor distributie elektriciteit en aardgas gedurende de reguleringsperiode 2021-2024 opnieuw gewijzigd bij beslissing van de VREG van 5 februari 2021 (BESL-2021-07).

¹⁴ "... Onverminderd hetgeen bepaald is in het vierde lid, in fine, zal indien het een nieuwe aanmelding betreft bij bestaande prosumenten, ook hier bij de plaatsing het verschil in meterstand ten opzichte van de laatste afrekeningsfactuur ten gevolge van de compensatie verbonden aan de terugdraaiende teller meegenomen worden naar de eerstvolgende afrekeningsfactuur."

¹⁵ "Bij elke meteropname met het oog op een afrekeningsfactuur wordt de elektrische productie van een installatie vermeld in artikel 15.3.5/12 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, die geïnjecteerd wordt op het distributienet, per tariefperiode in mindering gebracht van de afname".

3 Nieuwe retroactieve investeringspremie en wijzigingen aan bestaande premies

3.1 Nieuwe retroactieve investeringspremie

3.1.1 *Belang eenvoudige aanvraagprocedure*

De aanvrager komt in aanmerking voor de retroactieve investeringspremie, als hij zich, op straffe van onontvankelijkheid van de aanvraag, uiterlijk zes maanden na de plaatsing van de digitale meter en niet later dan 31 december 2025 aanmeldt via een webapplicatie die Fluvius ter beschikking stelt. De aanmelding bevat daarbij heel wat verplichte gegevens die de aanvrager moet aanleveren, waaronder bijvoorbeeld de datum van indienstneming van de decentrale productie-installatie en de datum van de plaatsing van de digitale meter, op straffe van onontvankelijkheid van de aanvraag.¹⁶

De VREG pleit ervoor om de toekenning van de premie administratief zo eenvoudig mogelijk te houden. Fluvius beschikt in principe over de gegevens van de installaties die aangesloten zijn op zijn net. De in te vullen gegevens zouden zoveel als mogelijk op voorhand kunnen ingevuld worden door Fluvius.

3.1.2 *Geen recht op weigering digitale meter*

Een aanvrager komt bovendien slechts in aanmerking voor de retroactieve investeringspremie, als een aantal cumulatieve voorwaarden zijn vervuld, waaronder: “6° de eigenaar of de gebruiker van de decentrale productie-installatie heeft de netbeheerder vanaf 1 januari 2025 voor de plaatsing van een digitale meter **niet de toegang geweigerd** tot de ruimte waarin de elektriciteits- of aardgasmeter is opgesteld en waarover hij het eigendoms- of gebruiksrecht heeft;”

De VREG betreurt de woordkeuze van deze zesde voorwaarde, die het weigeren van de toegang voor de netbeheerder tot de ruimte waarin de elektriciteits- of aardgasmeter is opgesteld voor de periode vóór 1 januari 2025 presenteert alsof dit een toegelaten praktijk zou zijn onder bepaalde omstandigheden, hetgeen absoluut niet zo is. Er is geen recht tot weigering van de toegang voor de netbeheerder tot de ruimte waarin de elektriciteits- of aardgasmeter is opgesteld bepaald. Het is alleen een gepercipieerd recht, mede omdat de meters zich op de eigendom van de netgebruikers bevinden. De meters blijven echter eigendom van de netbeheerder. Het Energiedecreet legt ook het beheer van de meters bij hem. Het TRDE¹⁷ stelt dan ook dat de netbeheerder te allen tijde met respect voor de wet toegang moet krijgen tot de delen van de aansluiting die hij moet beheren, inclusief de meetinstallatie. Het is belangrijk om dit te blijven benadrukken.

3.1.3 *Extra taken voor de elektriciteitsdistributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij*

Het Ontwerpbesluit legt nieuwe taken op aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij: het aanbieden van een webapplicatie voor de aanvraag van de premie, de

¹⁶ Overeenkomstig het nieuwe artikel 7.16.1, §3 van het Energiebesluit, zoals opgenomen in artikel 11 van het Ontwerpbesluit.

¹⁷ Art.2.2.70 TRDE.

administratieve behandeling van de aanvraagdossiers, de voorbereiding van de uitbetaling van de premie¹⁸ en de overmaking van deze gegevens aan het VEKA.¹⁹

We wensen op te merken dat de toekenning van deze extra taken aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij in de toekomst wellicht getoetst zal moeten worden aan het vooropgestelde nieuwe artikel 4.1.8/6 van het Energiedecreet, opgenomen in artikel 22 van het Voorontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn(EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 19 februari 2021.

3.2 Premie voor stationaire installatie voor elektrochemische opslag van elektriciteit

In artikel 10 van het Ontwerpbesluit worden een aantal wijzigingen aangebracht aan artikel 7.14.1 van het Energiebesluit. Het tweede lid van de derde paragraaf van dit artikel beschrijft de bijkomende voorwaarden om in aanmerking te komen voor een premie voor een energieopslagsysteem. Hierin wordt in een gewijzigd punt 5° opgelegd dat de maximale injectie op het toegangspunt beperkt dient te worden tot 60% van het maximale piekvermogen van de PV-installatie.²⁰

Hierbij dient opgemerkt te worden dat deze voorwaarde technisch moeilijk uitvoerbaar is bij bestaande PV-installaties omdat dit vereist dat het vermogen van de zonnepaneelomvormer dynamisch aanstuurbaar (moduleerbaar) is, wat bij oudere systemen niet altijd het geval is. Een bijkomende vereiste is dat communicatie tussen de zonnepaneelomvormer en de toegevoegde batterijomvormer, of een bovenliggend managementsysteem, technisch mogelijk moet zijn. In realiteit is dit enkel het geval bij (recente) toestellen van eenzelfde fabrikant. Omdat slechts een beperkt aantal fabrikanten van zonnepaneelomvormers ook batterijomvormers op de markt brengt is het slechts in een beperkt aantal gevallen mogelijk om aan een bestaande PV-installatie een batterij toe te voegen waarbij het geheel voldoet aan de opgelegde eis van maximaal 60% injectie.

Omwille van de complexiteit van uitvoering alsook de beperkte controle op het correct naleven ervan is er een risico dat de vereiste maatregel niet correct geïmplementeerd wordt of in een later stadium ongedaan gemaakt wordt. In veel systemen is de configuratie namelijk aanpasbaar zonder tussenkomst van de originele installateur.

Naast de technische complexiteit dient erop gewezen te worden dat deze bijkomende vereiste limiterend kan werken op deelname aan toekomstige scenario's zoals energiedelen en flexibiliteit. Een injectielimiet is immers slechts zinvol in situaties waar er effectief een capaciteitsprobleem aanwezig is en hier zullen toekomstige mechanismes, zoals flexibiliteit, een algemene oplossing moeten bieden. Zolang er geen congestie is kan een injectielimiet ervoor zorgen dat een bepaald potentieel aan groenestroomproductie niet ten gelde gemaakt kan worden.

¹⁸ Overeenkomstig het in artikel van 11 van het Ontwerpbesluit vooropgestelde nieuw artikel 7.16.1, §3.

¹⁹ Overeenkomstig het nieuwe artikel 7.16.1, §3 van het Energiebesluit, zoals opgenomen in artikel 11 van het Ontwerpbesluit.

²⁰ De vooropgestelde wijziging luidt als volgt: "9° in paragraaf 3, tweede lid, 5° worden de woorden "maximale omvormervermogen van de gekoppelde productie-installatie" vervangen door de woorden "maximale piekvermogen van de zonnepanelen";"

Ten slotte kan er opgemerkt worden dat het zonder deze voorwaarde voor een netgebruiker veel transparanter is om de potentiële waarde van een opslagsysteem in te schatten.

In acht genomen dat de technische uitvoerbaarheid bij bestaande installaties beperkt is, de algemene technische complexiteit hoog, de controle op correct naleven beperkt en het feit dat de voorwaarde een beperking oplegt die vanuit systeemperspectief niet altijd zinvol is, lijkt het aangewezen om deze bijkomende voorwaarde te schrappen.

4 Impact van het Ontwerpbesluit op de distributienettarieven

In de nota aan de Vlaamse Regering wordt vooral ingegaan op de budgettaire weerslag van het Ontwerpbesluit op het VEKA. Inzake de impact op de elektriciteitsdistributienetbeheerders en Fluvius wordt het volgende opgemerkt: *“De behandeling van de aanvragen, de berekeningen van de retroactieve investeringspremie, en de ontwikkeling van de nodige software tools gebeuren door Fluvius.”*

De VREG merkt op dat deze extra aan de elektriciteitsnetbeheerders en Fluvius opgelegde taken uiteraard kosten met zich meebrengen.

Fluvius schat in dat de verwerkingskost per aangevraagde premie vergelijkbaar zal zijn met de kost voor de verwerking van een REG-premie. Daarnaast vereisen deze bijkomende taken ook ontwikkelings- en ondersteuningskosten vanuit Fluvius (o.m. webapplicatie, klantenservice en rapportering). De totale kost voor 2021 wordt daarbij op +/- 830 k€ geschat. De kosten in de daaropvolgende jaren zijn in functie van de uitrolsnelheid van de digitale meter bij prosumenten.

De VREG begrijpt aldus dat er op deze manier toch kosten zouden zijn die in de nettarieven en dus ook in de totale elektriciteitsfactuur zullen opgenomen worden, en wijst erop dat het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 expliciet bepaalt dat erover gewaakt zal worden *“dat de meerkosten op de elektriciteitsfactuur zeker niet verder toenemen als gevolg van Vlaams beleid.”*

De VREG vreest dat het Ontwerpbesluit hiernaast ook indirecte gevolgen zal hebben op de elektriciteitsfactuur.

Uit de nota aan de Vlaamse Regering leidt de VREG af dat voor de financiering van de bepalingen in het Ontwerpbesluit (premies) zowel de algemene middelen als de middelen uit het Energiefonds worden aangesproken.

De VREG stelde in de afgelopen jaren vast dat, in uitvoering van de bepalingen in het Energiebesluit, jaarlijkse vergoedingen aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders werden toegekend en dit voor de uitvoering van de actieverplichtingen die hen door het Energiebesluit worden opgelegd²¹:

- Zo wordt in art. 6.4.1/12 van het Energiebesluit voor een aantal actieverplichtingen ter stimulering van het rationeel energiegebruik bepaald dat de minister jaarlijks het maximale bedrag van de vergoeding per elektriciteitsdistributienetbeheerder bepaalt o.b.v. de voor dat jaar beschikbare middelen uit algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, het Klimaatfonds en het Energiefonds.
- In art. 6.4.14/2 en art. 6.4.14/3 van het Energiebesluit wordt dan weer voorzien in een vergoeding voor de opkoop van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten door de elektriciteitsdistributienetbeheerders. Ook hiervoor bepaalt de minister jaarlijks het maximale bedrag van de totale vergoeding op basis van de middelen die daarvoor zijn ingeschreven op de algemene uitgavenbegroting voor dat jaar en de middelen uit het Energiefonds die daarvoor beschikbaar zijn gesteld.

²¹ 192 miljoen € in 2018 (waarvan 32% voor REG-ODV's en overige voor certificatenopkoop), 103 miljoen € in 2019 (waarvan 3% voor REG-ODV's en overige voor certificatenopkoop) en 123 miljoen € in 2020 (waarvan 2% voor REG-ODV's en overige voor certificatenopkoop).

Het is een bekommernis van de VREG dat de financiering van de bepalingen in het Ontwerpbesluit (deels) uit dezelfde bronnen voortvloeit als de bronnen die worden aangewend ter financiering van de vergoedingen inzake de actieverplichtingen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders.

Deze vergoedingen hebben respectievelijk een directe en indirecte²² impact op de hoogte van de kosten bij de elektriciteitsdistributienetbeheerders en bijgevolg op de hoogte van de distributienettarieven.

²² Indien in de komende jaren significant minder of geen middelen meer kunnen vrijgemaakt worden ter financiering van de vergoeding voor de opkoop van steuncertificaten, ontstaat het risico dat de steuncertificatenportefeuille van de elektriciteitsdistributienetbeheerders opnieuw significant toeneemt. Hierdoor zullen de financieringskosten inzake de steuncertificaten voor de distributienetbeheerders opnieuw stijgen hetgeen de distributienettarieven op termijn verhoogt. Het wegvallen of de significante daling van de vergoeding vanuit de Vlaamse Overheid zal wel deels gecompenseerd worden door een verhoging van de quotumverplichting n.a.v. het feit dat prosumënten met een digitale meter niet langer o.b.v. gecompenseerde afname zullen afgerekend worden.